

1. Η ΑΓΚΥΡΑ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΣΤΡΙΜΩΞΕΙ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Μέσο: . . . . . TA NEA_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/12/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/12/2022

Σελίδα: 7

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Εθνική Ασφάλεια

Προβλέψεις για το

2023

TA NEA

7

30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022
- 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023

Ειδικός σύμβουλος, αντιναύαρχος εν αποστρατεία, επίτιμος διοικητής Σχολής Εθνικής Αμύνης και πρώην σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Πρωθυπουργού

Η Αγκυρα θέλει να στριμώξει την Αθήνα

πάρε δυσανάλογες διαστάσεις. Ο κίνδυνος μιας ανάφλεξης είναι μικρός αλλά υπάρχει.

Τέλος, σε σημαντική πρόκληση ασφάλειας για τη χώρα μας εξελίσσεται η κατάσταση στη Λιβύη. Η κυβέρνηση της Τρίπολης είναι ολοκληρωτικά υποχείριο της Τουρκίας. Η εξάρτησή της από την Αγκυρα δεν είναι εξάρτηση συμφέρωντος αλλά επιβίωσης. Μέσω των συμφωνιών της με την Τρίπολη η Τουρκία μπορεί να δημιουργήσει μια εστία έντασης νότια της Κρήτης, όποτε το κρίνει σκόπιμο, περισφίγγοντας έτσι περισσότερο τον κλοιό της καταναγκαστικής της διπλωματίας.

Παράλληλα, στο Κυπριακό η Τουρκία, έχοντας εγκαταλείψει κάθε ιδέα και κάθε προσπάθεια επίλυσης, κινείται πλέον σε μια λογική δικοτόμισης, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα και την επιρροή της προς αυτή τη κατεύθυνση. Αυτή η σκληρή στάση της Αγκυρας αυξάνει τις τριβές και την ένταση. Ενδεχόμενη προσαρτηση της Λιμνοκώστου θα παροξύνει την ένταση, θα επιφέρει μεγαλύτερη αστάθεια και θα δημιουργήσει ένα νέο πεδίο αντιπαράθεσης.

Η κατάσταση στα Δυτικά Βαλκάνια αποτελεί μια ακόμα εν δυνάμει πρόκληση ασφάλειας για την Ελλάδα. Οι κίνδυνοι της αποσταθεροποίησης είναι μεγάλοι και συνεχείς. Η περιοχική κινδυνεύει να διολισθήσει ξανά σε εκτεταμένη αστάθεια και ίσως ανοικτή σύγκρουση. Η κατάσταση στο Κόσσοβο είναι έκρυθμη και στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη σφοδρή η κρίση, η οποία μπορεί να ξεσπάσει ανά πάσα στιγμή και με οποιαδήποτε αφορμή. Ο ανταγωνισμός του σερβικού με το αλβανικό στοιχείο και τα προσκόμματα που θέτει η Βουλγαρία στην ενταξιακή πορεία της Βόρειας Μακεδονίας προφοδούν περαιτέρω μια κατάσταση αβεβαιότητας και αστάθειας. Η απουσία μίας συνεκτικής και ρεαλιστικής στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχική επέτρεψε τη συντήρηση ενός γεωπολιτικού κενού, το οποίο σπεύδουν να καλύψουν η Ρωσία και η Τουρκία, που έχουν ισχυρά ερείσματα στην περιοχική, αλλά και η Κίνα. Οσο καθυστερεί η ενεργοποίηση της διαδικασίας ένταξης των Δυτικών Βαλκανίων τόσο αυξάνουν οι δυνατότητες παρέμβασής των τρίτων.

Στα παραπάνω θα πρέπει να προσθέσουμε και τις πολλαπλές δευτερογενείς κρίσεις ασφάλειας, που είτε προκλήθηκαν άμεσα από τον πόλεμο στην Ουκρανία, είτε επιδεινώθηκαν από αυτόν, όπως η ενεργειακή, η επισιτιστική και η μεταναστευτική. Οι κρίσεις αυτές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με αποτέλεσμα η συνολική τους επίδραση να είναι μεγαλύτερη από το άθροισμα των επιμέρους επιδράσεων. Είναι η κατάσταση αυτή που ο ιστορικός Adam Tooze αποκάλεσε «πολυκρίση».

Η Ελλάδα λοιπόν μέσα στο 2023 ενδέχεται να αντιμετωπίσει ένα ευρύτατο φάσμα προκλήσεων που περιλαμβάνει από την άμεση πρόκληση της τουρκικής απειλής, τις επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία, την περιφερειακή αστάθεια και τους κλυδωνισμούς του διεθνούς συστήματος και φτάνει μέχρι την «πολυκρίση». Υπό το πρίσμα των παραπάνω, είναι καλό το ότι βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο επεξεργασίας η εκπόνηση μιας «Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας», η οποία φανερώνει σήμερα περισσότερο από ποτέ απαραίτητη.

Στην περίοδο ρευστότητας και γεωπολιτικής αβεβαιότητας που ζούμε, μπορούμε να πούμε για τις προκλήσεις ασφάλειας, παραρράζοντας τον Donald Rumsfeld, ότι υπάρχουν αυτές που γνωρίζουμε ότι τις γνωρίζουμε (known knowns), αυτές που γνωρίζουμε ότι δεν τις γνωρίζουμε (known unknowns) και επίσης αυτές που δεν γνωρίζουμε ότι δεν τις γνωρίζουμε (unknown unknowns). Το βέβαιο είναι ότι στο εγγύς μέλλον οι παράμετροι αστάθειας και οι παράγοντες κινδύνου θα είναι αυξημένοι.

Το 2022 σηματοδεύτηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Ο πόλεμος στην Ουκρανία άλλαξε ριζικά το ευρωπαϊκό τοπίο ασφάλειας καθώς μια σύγκρουση με συμβατικά και υβριδικά μέσα διεξάγεται στην καρδιά της ευρωπαϊκής ηπείρου χωρίς να διαφαίνεται τέλος. Το σημαντικότερο είναι πως διακυβεύεται όχι μόνο η δυνατότητα της Δύσης να υποστηρίξει και να επιβάλλει μια παγκόσμια τάξη που θα βασίζεται σε κανόνες, αλλά και αυτή η ίδια η αρχή της μη επέμβασης, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Αυτός ο πόλεμος λειτουργεί ως καταλύτης στη διαμόρφωση ενός νέου και πιο επικίνδυνου, πολυπολικού κόσμου.

Αν σε όλα αυτά συνυπολογίσουμε και τον γεωπολιτικό ανταγωνισμό της Αμερικής με την Κίνα καταβαθμίζουμε ότι το εγγύς μέλλον προσκινείται γεωπολιτική αστάθεια και ρευστότητα, σε παγκόσμια κλίμακα. Οι ευρωπαϊκοί και ευρωατλαντικοί θεσμοί, λοιπόν, αντιμετωπίζουν άνευ προηγουμένου προκλήσεις, όπως και η Ελλάδα που αποτελεί μέρος τους και η οποία εκτός του ότι περιβάλλεται από εστίες αστάθειας έχει να αντιμετωπίσει και τον επιθετικό αναθεωρητισμό της Τουρκίας.

Για την Ελλάδα, η μεγαλύτερη πρόκληση ασφάλειας παραμένει η Τουρκία, στόχος της οποίας είναι να αναθεωρήσει στην πράξη τη Συνθήκη της Λωζάννης. Θέλει τον έλεγχο του μισού Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου και δεν πρόκειται να

παραιτηθεί από τις επιδιώξεις της. Κάθε νέα διεκδίκηση (γκρίζες ζώνες, αμφισβήτηση κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων κ.λπ.) έρχεται για να μείνει και απλώς προστίθεται στις προηγούμενες. Αυτό που λοιπόν προστέθηκε μέσα στο 2022, ήταν η ευθεία και απροκάλυπτη απειλή του προέδρου Ερντογάν, πως «θα έρθουν ξαφνικά ένα βράδυ». Η απειλή αυτή, η οποία επαναλαμβάνεται σε τακτική βάση, σηματοδοτεί και μια νέα φάση στη δυναμική των σχέσεων των δύο κρατών. Φαίνεται καθαρά πλέον ότι η Τουρκία συμπεριλαμβάνει επίσημα και ανοικτά τη «στρατιωτική επιλογή» στις πιθανές μεθόδους «επίλυσης» των διαφορών της με την Ελλάδα. Η Αγκυρα επιχειρεί να στριμώξει την Αθήνα, θέτοντας την ενόπλιση του διλήματος να προσέλθει είτε στο τραπέζι (των διαπραγματεύσεων για όλα τα θέματα που έχει κατά καιρούς εγείρει), είτε στο πεδίο (της σύγκρουσης). Σε κάθε περίπτωση το «θα έρθουμε ξαφνικά ένα βράδυ», δεν είναι ένα λεκτικό πυροτέχνημα αλλά ήρθε για να μείνει.

Η Αγκυρα δημιουργεί και διατηρεί ένα πλέγμα πολλαπλών εστιών έντασης π.χ. σεισμικές έρευνες, τουρκολιβικό μνημόνιο, αποστρατιωτικοποίηση νησιών, εργαλειοποίηση μεταναστευτικού, υπερπτήσεις και παραβίασεις ελληνικής κυριαρχίας, μουσουλμανική μειονότητα, κ.λπ., μέσω των οποίων ασκεί καταναγκαστική διπλωματία (coercive diplomacy) εις βάρος της Ελλάδας. Η Τουρκία κτίζει μεθοδικά, μέσω αυτών των εστιών έντασης, ένα αφήγημα που την εμφανίζει ως «αμυνόμενη» απέναντι στις ελληνικές προκλήσεις και παραβιάσεις των συνθηκών ενώ έχει ήδη προσχεδιάσει τις ενέργειές της. Υπό το φως των παραπάνω είναι πιθανό να δούμε τουρκικά πολεμικά πλοία να παρεμποδίζουν ενδεχόμενη μεταφορά στρατευμάτων ή υλικού στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

Με δεδομένο ότι το 2023 θα είναι εκλογική χρονιά και για τις δύο χώρες, όπου καμία κυβέρνηση δεν θέλει να φανεί αδύναμη ή υποχωρητική, ένα τυχαίο ή και προσχεδιασμένο γεγονός μπορεί να

Η μεγαλύτερη πρόκληση ασφάλειας παραμένει η Τουρκία, στόχος της οποίας είναι να αναθεωρήσει στην πράξη τη Συνθήκη της Λωζάννης. Θέλει τον έλεγχο του μισού Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου και δεν πρόκειται να παραιτηθεί από τις επιδιώξεις της